

לשמוע קול תורה – מצווה בפרשה

פרשת ויחי

לפעול להבאת הקץ

יעקב אבינו מכנס את בניו ומבקש לגלות להם מתי תבוא הגאולה:

"!יקרא יעקב אל בניו ויאמר האסף ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם בארצות הימים"
(בראשית מט, א).

ואולם, בפסוקים הבאים יעקב אבינו מוכיח את בניו ומברך אותם, אך אין בדבריו שום רמז על הגאולה העתידית, ואפילו לא על קיצה של גלות מצרים.

לדברי חכמינו זיכרונם לברכה הקב"ה מנע מיעקב לממש את מבוקשו:

"שבקש לגלות את הקץ לבניו ונסתם ממנו" (רש"י בראשית מז, כח).

ופסקו חכמינו שאסור לחשב את הקץ:

"אמר רבי שמואל בר נחמני אמר רבי יונתן: תיפח עצמן של מחשבי קיצין, שהיו אומרים: כיון שהגיע את הקץ ולא בא – שוב אינו בא" (סנהדרין צז, ב).

בגילוי הקץ טמונה סכנה גדולה שעלולה לשתק את האדם, שכן הוא עלול לחשוב בטעות שהתהליכים ההיסטוריים קבועים וידועים ואינם תלויים בו – ולהפסיק לפעול במציאות. חלילה לנו מלחשוב כך, תיפח רוחן של מחשבי קיצין!¹

פעילותו של האדם היא המנוע להתקדמות הגאולה, ולכן מוטל על כל יהודי לפעול למען החזרה לארצו, ללחום ולשמור על קיומו בתוכה ולהתאמץ כדי לשמור על זהותו – ועל התורה שהיא נשמת אפו.

גילוי הקץ נסתם ונעלם מעיני רוחו של יעקב אבינו כי הבנים שעמדו לפניו לא תכננו כלל לחזור לארץ, וכל עוד לא מתעורר הרצון להיגאל – אין גאולה.

בדורות האחרונים התעורר עם ישראל ופעל כדי לגאול את עצמו, ומתוך כך זכינו לגאולה. כמובן שאין אנו יכולים לפעול לבד להשלמת גאולתנו, והקב"ה פועל עימנו, עוזר ומסייע – אך אין הוא עובד במקומנו. איננו חיילי שחמט דוממים – הקב"ה יצר אותנו מלאי כוחות להובלת המציאות והפקיד בדינו את מפתח הגאולה.

נמשיך לפעול הן רוחנית הן חומרית לקידום הגאולה.

שאל דוד בוצ'קו

¹ כך בלשון הרמב"ם על משנה סנהדרין י', א, היסוד השנים עשר.